Ceza Bölümü 1990/30 E. , 1990/30 K.

- SAĞLIK KURULUNCA ASKERLİĞE ELVERİŞSİZLİĞİNE VERİLEN KARAR
  - ASKERİ CEZA KANUNU (1632) Madde 68

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H

Sanık : R. Ö._

OLAY : Edirne ,Mekanize Komutanlığı Askeri Savcılığının 25.01.1989 gün ve 23-8 sayılı iddianamesi ile; 3. Mekanize Tümen Komutanlığınca, yakalanmakla son bulan mehil içi firar suçundan hakkında soruşturma emri verilen Tnk. Er. R. Ö.'nin "askeri eşyayı terketmek" suçunu da işlediği ve 12.10.1988 günü üzerindeki askeri elbiseleri ile birliğinden kaçtığı, daha sonra gittiği Diyarbakır'da ihbar üzerine 15.10.1988 günü yakalandığı ve 16.01.1989 gününe kadar gözetimde kaldığı, bilahare 21.01.1989 günü muhafızlı olarak birliğine teslim edildiği, üzerinde terkettiği askeri elbiselerin toplam 48.620.88 TL ödetmeye esas bedelinin bulunduğu, ileri sürülerek "mehil içi yakalanmakla son bulan firar" ve "askeri eşyayı terk etmek" suçlarından ötürü sanığın eylemine uyan Askeri Ceza Kanununun 68. ve 130. maddeleri uyarınca cezalandırılması için hakkında kamu davası açılmıştır.

Edirne 3. Mekanize Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 08.03.199O gününde, 1/26 sayı ile; Haydarpaşa GATA Eğitim Hastahanesi Komutanlığı'nca düzenlenen raporda sanığın 12.10.1988 tarihinden itibaren askerliğe elverişsiz olduğu belirlendiğinden yakalanmakla son bulan mehil içi firar suçunun Askeri Ceza Kanununun 68. ve 353 sayılı Kanunun 162. maddeleri uyarınca unsurları oluşmadığından beraatine; ifadelerinde teslim edeceğini belirttiği halde teslim etmediği ve bu arada askerlikle ilişkisi kesilen sanığın "malzemeleri terk etmek" suçunun nitelik değiştirerek "emniyeti suistimal" suçunu oluşturduğu ve anılan malzemelerin değerinin 48.620.88 TL olduğunun anlaşıldığı ve Uyuşmazlık Mahkemesinin 08.02.1989 günlü, 46/46 sayılı kararı da gözönüne alındığından emniyeti suistimal suçundan dolayı yargılanmanın adliye mahkemesinin görevine girdiği belirtilerek görevsizlik kararı vermiştir.

Dosyanın gönderildiği **Edirne 1. Asliye Ceza Mahkemesi;** 16.05.199O günlü, 184/186 sayılı, "Askeri Mahkemelerin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkındaki Kanunun 9. maddesine göre askerlerin askeri suçlarına ait davalara askeri mahkemelerinde bakılır. Aynı Kanunun 17. maddesinde de asker kişilerin askerlikle ilginin kesilmeden sonra askeri suçlarla bağlantılı olarak işledikleri askeri olmayan suçlarından dolayı askeri mahkemelerin görevinin devam edeceği belirtilmiştir.

Bu olayda da; firar eylemi ile askeri eşyayı götürme eylemi arasında bağlantı olduğu tartışmasızdır. Hatta eylemin bir olduğu ileri sürülebilir.

Firar suçu ise esas olarak Askeri Ceza Kanununun 66.maddesinde düzenlenmiştir. Bu suçun ana kuralları ile bu madde de düzenlenmiş olması ve 477 sayılı Kanunun 63. maddesi sanığın bu firar eyleminin askeri suç olduğunu göstermektedir.

Yukarda da açıklandığı gibi bu suçu ile askeri eşyayı beraberinde götürme suçu arasında bağlantı olduğundan ve bu eylemden sonra "sanığın önceki bir tarihten geçerli olmak üzere askerliğe elverişsiz olduğunun belirlenmesi bu suçun askeri suç sayılmasına ortadan kaldırılamayacağından eşyayı terk etme suçunun yargılanmasında da askeri mahkemenin görevli olduğu" biçimindeki gerekçemle görevsizliğine karar vermiştir.

Böylece her iki mahkemece verilen ve kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, **Edirne Cumhuriyet Savcılığı**'nın 24.08.199O tarihli yazılan ile dosya Uyuşmazlık Mahkemesine intikal etmiştir.

İnceleme ve Gerekçe : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Yılmaz Aliefendioğlu'nun Başkanlığı'nda, İhsan Özkaya, Uzel Kızılkılıç, Ahmet Sevgili, Ersin Eserol, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 01.10.1990 günlü toplantıda geçici raportör hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan savcı İsmet Gökalp ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan hakim binbaşı Faik Yıldız'ın adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı düşünceleri alındıktan sonra **gereği görüşülüp düşünüldü:**

Dosyada bulunan **Haydarpaşa GATA Eğitim Hastahanesi Komutanlığı**'nın 03.05.1989 günlü, 9020/89 sayılı raporuna göre,sanığın suç tarihi olan 12,10.1988 gününden itibaren askerliğe elverişli olmadığı belirtildiğinden suçun "asker kişi" tarafından işlenmiş sayılması mümkün değildir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 1. maddesinde belirtildiği üzere, Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan veya Türk Ceza Kanunu'nda yazılı olup Askeri Ceza Kanunu'nca bu Kanuna atıf yapılan suçlar askeri suç sayılmakta ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu'nun askeri mahkemelerin görevlerini belirten 9. maddesinde ise asker kişilerin askeri olan suçlarıyla bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde, yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davaların askeri mahkemede görülebileceği öngörülmüştür.

Sanık asker kişi sayılamayacağından yukarda zikredilen 9. madde kapsamına girmemektedir.

Öte yandan aynı kanunun asker olmayan kişilerin, askeri mahallerde yargılanmaları koşullarına belirten 11. madde kapsamına da girmeyen suça ait davanın adli yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle **Edirne 1. Asliye Ceza Mahkemesi**'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmekledir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre **adli yargı yerinde** çözülmesi gerektiğine, bu nedenle **Edirne 1.Asliye Ceza** Mahkemesi'nin 16.05.1990 günlü, 184/186 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 01.10.1990 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.